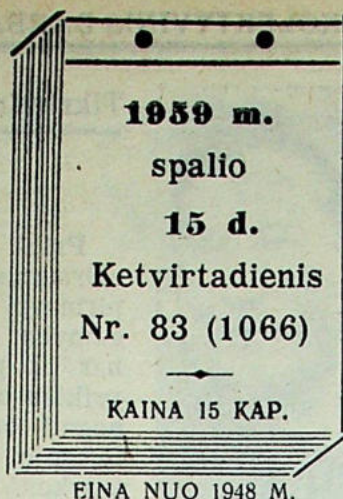

KOLEKTIVINIS DARBAS

LIETUVOS KOMUNISTŲ PARTIJOS ANYKŠČIŲ RAJONO KOMITETO
IR RAJONO DARBO ŽMONIŲ DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

Versk vagą, kol gruodas nesukaustė žemės

„Tarybinio artojo“ kolūkio laukuose ši rudens gėva: burzgia traktoriai, versdami į viršų garuojančią veleną, išrėžę bėriai tempia plūgus.

— Jei rudenį visų dirvų nesuarsim, vasarą vėjas usnių pūkus ir svėrių žiedlapius nešios, — pasakė kolūkio pirmininkas agronomas J. Sprindžiukas brigadininkams ir kolūkiečiams.

Ne lengva išjudinti kolūkį iš sustingimo. Taip čia jau buvo įpratę žemdirbiai: rudenį pratarsena palengva krapštydamiesi sklypečiuose, kasdami bulves ir kitus darbus dirbdami.

mi, o kai pavasario saulė pakviečia artojus į laukus — tik tada suksanta dirvų arti. Dėl to ir derlium geru niekad nesigyrė kolūkiečiai, ir už darbadienius tik ši bei tą pasidalinavo.

Dabar kas kita. Su prato žmonės, kad nespėjančių nei ruduo, nei pavasaris nelauks, ir kibo į darbą. Ir traktorininkas Juozas Klimas šauksas, ir kiti plieno žirgelių vairuotojai, ir ūsuoti patyrę artojai tik

skuba, tik pluša. Aišku, kad gerai pasidarbavus, žemelė dosnesne taps, brandesnį javą išaugins.

— Visas dirvas aparsim iš rudens, — pasakoja brigadininkė Ona Augustinaitė.

Ir nėra abejonės, kad ryžtingi kolūkiečiai pralenks rudenį, gražiai suguldys veleną arimuose.

Labai keista, kad filosofškai ramiai laukia žiemos Lenino vardo, „Kelio į komunizmą“ ir kitų kolūkių vadovai.

Dirvos čia tik pradėtos arti, ir vieni traktoriai aiškiai nevalios susidoroti su tokiu uždaviniu. Bet sarčiai ir bėriai čia ramiai kramsnoja parudusių žolę ten, kur turėtų juoduoti išartos vagos. Kodėl gi neartima arkliais? Juk arklių pakanka. Ir artojų laisvų norint galima surasti.

Kol kas orai puikūs. Bet nežinia, kol giedra be šalčių truks. Reikia skubėti versti vagas, kol žemė dar šalčių nesukaustyta.

Anykščiams — antroji respublikinė premija

Ne pirmus metus Anykščių miesto DŽD Tarybos vykdomasis komitetas dalyvauja rajoninės priklausomybės miestų socialistiniame lenktyniavime, ne pirmus metus kartu su kitais kovoja už geriausiojo respublikoje miesto vardą. Tačiau norint socialistiniame lenktyniavime užimti nors prizinę vietą, reikėjo dar daug daug anykštiečiams padaryti tvarkant ne tik miesto gatves bei šaligatvius, kovojant už švarą, bet ir gerinant pačios Tarybos, jos vykdomojo komiteto veiklą, vadovavimą nuolatiniams komisijoms bei patiems deputatams. Deja, to ilgą laiką nebuvo. Darbe buvo pastebima nemaža trūkumų, ir, žinoma, apie gerus rezultatus socialistiniame lenktyniavime buvo sunku ir svajoti.

Nuo to laiko praėjo ne vieneri metai. Dabar gali kiekvienas ne tik anykštėnas, bet ir pravažiuojantis svečias pasakyti, kiek daug Anykščiuose padaryta tvarkant miestą.

Ir štai neseniai suvedant 1959 metų I-ojo pusmečio rajoninės priklausomybės miestų socialistinio lenktyniavimo rezultatus, Lietuvos TSR Ministrų Taryba ir Lietuvos Profesinių sąjungų Centro Taryba Anykščių miesto DŽD Tarybos vykdomajam komitetui pripažino antrąją vietą respublikoje ir paskyrė 15 tūkstančių rublių pinigine premiją. Šis didžiulis įvertinimas Anykščių miesto vykdomojo komiteto darbuotojus, be abejo, įpareigoja ir skatina naujiems laimėjimams kovoje už gimtojo miesto tvarkymą, jo puošimą, už rūpinimąsi darbo žmonių būtiniais poreikiais.

M. ZENENAS

Brigadininke!

Į paruošų punktą

Pirmieji į priėmimo punktą cukrinius runkelius pristatė „Paryžiaus Komunos“ kolūkio žemdirbiai. Dabartinio metu automašinių, pakrautų cukriniais runkeliais, srautas vis didėja.

Sparčiai cukrinius runkelius kasa ir į punktą veža „Lenino keliu“, Lenino vardo ir kiti kolūkiai. Iki spalio 12 dienos į punktą jau pristatyta apie 350 tonų runkelių. Vyt. AKELIS

Iškelę pajudusius stagarus, bulvienojai, rodos, taip ir prašosi, kad juos iš dirvos pajudintų. Bet Zdano vo vardo kolūkio P. Matulio brigados bulvėse kasėjų nematyti.

Atėjo tik pačios stropiausios kolūkietės, pakasėjo keletą valandų ir nužingsniavo tiesiai pas brigadininką.

— Apmokėkit darbadienius, — kreipėsi moterėlės į jį.

Sis, nieko nesakęs,

Laukuose kasėjų nematyti

apskaičiavo, kiek jos prikassė bulvių ir dalių, kaip numatyta kolūkio valdybos nutarime, atseikėjo kasėjoms. Tos ir parbildėjo patenkintos į namus. Kitą dieną vėl tas pats pasikartoja. Ir taip brigadoje kasdien nukasama vos po pusę hektaro bulvių. Žinoma penkios-šešios moterys ir negali daugiau padaryti.

— Trūksta kasėjų,

— skėsčioja rankomis P. Matulis.

Nieko panašaus! Brigadoje ko-ne-ko, o moterų užtenka. Tik nėra geros darbo drausmės, ir kasėjos neina į laukus. Stai kolūkio sąskaitininko Baliukos žmona savo daržus dorėja. Vet. sanitaro Peravičiaus žmonelė irgi apie namučius tupinėja.

Negeresni dalykai ir Ant. Petronio brigadoje. Čia taip pat

tinginiaujančių moterelių pakanka.

Kolūkyje išaugo 30 ha bulvių. Bet ligi šiolei nukasta tik pusė.

— Nesuspėsiu — talkininkai padės. Negi mus rajono žemės ūkio inspekcija apvais.

Suorganizuos padėjėjų, — žvelgdamas į suvestinę samprotauja kolūkio pirmininkas V. Pilkauskas.

Sakoma: pats nedirbsi — neturėsi. Ne kitų pagalba pasikliauti, o patiems bulves kasti reikia.

B. Silgalis

Nearių dirvų neliks

Kai ateina vakaras ir kolūkiečių trobose užsidega žiburiai, atrodo, kad dienos darbų trečioje brigadoje baigėsi. Bet ne! Gerai išiklausyk ir išgirsi traktoriaus burzgimą, c retkarčiais švysteli balta prožektoriaus šviesos juosta. Tai dirba broliai Alfonsas ir Bronius Luskai. Jie yra geriausi kolūkio mechanizatoriai, rudeninio arimo pirmūnai.

Alfonsas ir Bronius dirba su „DT-54“ traktoriumi. Jie jau suarė dirvas ir juoduosius pūdymus antroje laukininkystės brigadoje, o dabar per dieną ir naktį burzgia jų traktoriaus trečioje brigadoje. Abu broliai ne tik gerai aria, bet ir traktorių stropiai prižiūri. Užtai gedimų, prastovėjimų jiems nepasitaiko,

„DT-54“ traktoriaus dienos išdirbio norma yra keturi hektarai. Bronius ir Alfonsas kasdien suaria po 7 hektarus dirvų. Per kiekvieną dešimtadienį jie papildomai suaria po 30 ha žemės. Šiuo metu abiejų mechanizatorių sąskaitoje yra 160 ha iš rudens suartų dirvų.

Broliai Luskai lenktyniauja su traktorininku Valentinu Vanagu, kuris irgi sparčiai aria dirvas. Tik Valentinui pasitaiko gedimų.

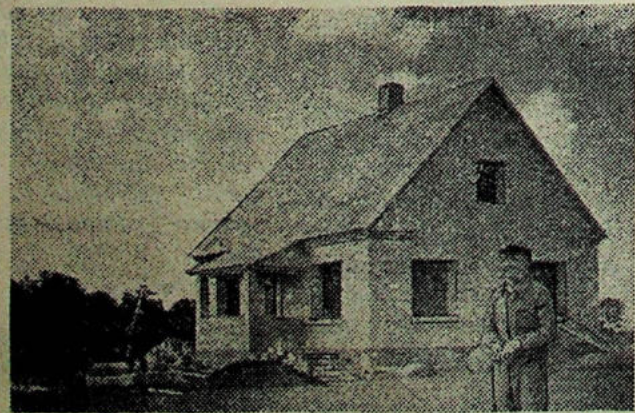
Visi kolūkio mechanizatoriai, lenktyniaudami Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos 42-ųjų metinių garbei, yra pasiryžę po savaitės užbaigti kolūkyje rudeninį dirvų arimą.

T. ČERNIAUSKAS
„Puntuko“ kolūkio sąskaitininkas

„PERGALĖS“ KOLŪKYJE

Darbo žymūnams

„Pergalės“ kolūkio gyvenvietėje statomi visi nauji namai. Kolūkiečių susirinkimo nutarimu pradėti statyti mūro namai darbo žymūnams.

Nuotraukoje: baigiamas įrengti mūrinis namas kolūkio gyvenvietėje. Jame apsigyvens statybininkas — pirmūnas Stasys Visockis ir kolūkio agronomas Vyt. Blažys.

E. Bradesiūno nuotr.

Gaudžia traktoriai

Gaudžia traktoriai „Pergalės“ kolūkio laukuose. Ir kaip jie negaus, jei kolūkio traktorininkams šįmet reikia suarti net 500 ha dirvų. Dirvas aria trys traktoriai. Traktorininkai A. Levandavičius ir P. Kazlauskas kasdien suaria po 7 ha. Kolūkyje jau suarta apie 400 ha dirvų.

NUARINĖJA BULVIENAS

— Šįmet lauke nepaliksime nė vienos bulvės, — dar bulviakasio pradžioje pasižadėjo „Pergalės“ kolūkio IV-os brigados kolūkiečiai.

Ir jie savo pažadą vykdo. Vos spėję nukasti bulves, jie pradėjo bulvių arinimą. Vyras dirvas aria, o moterys, eidamos iš paskos išarta vagą, surenka užsilikusias bulves. Artojai A. Guobis, B. Savickas ir kiti kasdien nuaria po 40—50 arų bulvių. Gerai darbuojasi rinkėjos A. Šližienė, D. Savičiūtė ir kitos. Iš 14 ha bulvių jau nuarta 12 ha. Dar pora dienų, ir šis darbas bus užbaigtas.

V. VITKONAS

Pas socialistinio lenktyniavimo nugalėtojus

Mūsų rajono apylinkių Tarybų vykdomųjų komitetų pirmininkai ir sekretoriai buvo nuvykę į Panevėžio rajono Karsakiškio apylinkę pasidalyti darbo patyrimu, susipažinti su organizacinio-masiniio darbo laimėjimais, pasimokyti iš pirmaujančios respublikoje apylinkės Tarybos veiklos. Šios apylinkės Tarybai už geriausius rezultatus, pasiektus ūkinėje ir kultūrinėje statyboje, socialistinio lenktyniavimo organizavimą buvo pripažinta pirmoji vieta ir įteikta Lietuvos TSR Ministrų Tarybos pereinamoji Raudonoji vėliava. Apylinkės Taryba nuodugniai susipažino su vykdomojo komiteto raštvedyba, nuolatinio komisijų veikla, apžūrėjo deputatų iniciatyvą įsteigtą apylinkės kraštotyros muziejų, lankėsi „Paežerio“ ir Suvorovo vardo kolūkiuose. Didelį išpuilį apylinkių Tarybų darbuotojams paliko kukliai, bet gražiai sutvarkyta apylinkės sodybų, mokyklos, internato bei ūkinių pastatų aplinka.

Tą pačią dieną Panevėžyje įvyko tarybinių darbuotojų pasitarimas. Apie 1959 metų pirmojo pusmečio socialistinio lenktyniavimo eigą ir rezultatus apylinkių Tarybų darbe pranešimą skaitė Lietuvos TSR Ministrų Tarybos vyr. inspektorius drg. Slapšys. Utenos rajono

Rauna runkelius

„Naujo gyvenimo“ kolūkio žemdirbių, baigę kastį bulves, stropiai darbuojasi cukrinių runkelių lauke.

Dabartinio metu runkelių nuėmimas baigiamas.

F. Salts

Radeikių apylinkės Tarybos pirmininkas drg. Tuskenis, Kavarsko rajono Lenos apylinkės vykdomojo komiteto pirmininkas drg. Kutka, Karsakiškio apylinkės kultūros švietimo nuolatinės komisijos pirmininkė drg. Snieškienė ir kiti papasakojo pasitarimo dalyviams, kaip jie savo apylinkėse organizavo socialistinį lenktyniavimą, kokių rezultatų pasiekė apylinkių vykdomieji komitetai vadovaudami apylinkės kultūriniam gyvenimui.

Pasitarimo dalyviams Panevėžio rajono saviveiklininkai surengė koncertą.

Z. MIKSYS
Rajono vykdomojo komiteto vyr. inspektorius

NIKOLAJEVO SRITIS. Komjaunuolė Valentina Kravcova tik devyniolika metų, bet ji jau geriausia „Bogdanovkos“ tarybinio ūkio klaukinė. Per aštuonis mėnesius ji gavo po 29–30 paršelių iš kiekvienos veislės klaukės.

— Bus ne tik trisdešimt, o trisdešimt aštuoni paršeliai, — kalba Valentina Kravcova.

Nuotraukoje: Valentina Kravcova.
K. Dudčenko (TASS) nuotr.

MUSŲ RAJONO ŽMONĖS

Stropumas — jo bruožas

Kaip girioje medžiai, taip pasaulyje žmonės nevienodi. Vieni ieško ramių užuovėjų, antri gi veržiasi prieš vėją ir audras. Ir visada labiau gerbiami tie, kurie negaili jėgų ir sveikatos, kad ne tik tai jiems, o ir kitiems gyventi būtų geriau.

Tokios mintys atėjo man pagalvojus apie „Ažuolo“ kolūkio paprasto kolūkiečio Juozą Jogėlos gyvenimą. Nuo mielosios vaikystės neturėjo jis ramių poilsio dienų. Mažažemis valstietis negalėjo pragyventi iš gimtųjų laukų. Ne vieno didžiahektario arimuose laistė jis prakaitą, kruvinais delnais suko dalį dvarininko šližio kloniuose. Stropumu ir darbštumu jis ir pragyveno. Tiesa, nesirangė dešros ir ne baltavo pyragai ant jo stalo, bet ir ubagauti neteko. Ant kelių hektarėlių kalnelio išsistatė žmogus trobas, nė kuo neblogesnes už aplinkinių valstiečių. Nenuostabu, kad kolūkinį gyvenimą Jogėla sutiko su džiaugsmu, ir vienas iš pirmųjų padavė pareiškimą į žemės ūkio artelą.

Suprasdamas, kad gyvulininkystė — kolūkio stiprėjimo pa-

grindas, Jogėla be jokių prikalbinėjimų nuėjo dirbti į fermą. Sunkūs buvo pirmieji skerdžiaus darbo metai. Į bandą daugumės valstiečių atvedė neproduktyvius gyvulius, trūko pašarų. Reikėjo ganyti taip, kad ir ganyklų pakaktų, ir kibirai pilni būtų. Jogėla nepavykė kolūkio valdybos pasitikėjimo. Ne tik tai jis nesuliesino gyvulių, o dar išaugintės neturėjo telyčiai ir buliukų prieauglių.

Kai kolūkyje trūko darbo jėgos, Jogėla nuėjo arklų prižiūrėti. Ir nebuvo tos žiemos, kad sartičiai ir juodbėriai sulyse būtų buvę. Šerikas taip prižiūrėdavo arklius, kad pavasarį į pirmąsias vagas išėdavo lyg nuliėti. Netekdavo brigadininkui dėl arklų dejuoti. Kad tik patys artojai netinginiautų!

Dabar į laukus atėjo daugiau technikos, darbai gyvulininkystės fermose išaugo nauji kadrai. Jogėla stropiai darbuojasi kolūkiniuose laukuose. Nėra to darbo, kurio šiais metais jis nebūtų dirbęs. Reikėjo šieną ar vasarą piauoti — guldė vyras pradal-

Tikriname pasiruošimą gyvulių žiemojimui

Per sienas pelės landžioja

Prieš keletą metų „Draugystės“ kolūkis pirmavo kiaulienos gamyba. Tuo tarpu dabar tik prie vidutinių priklauso. Kitaip ir negali būti. Kiaulių fermoje atsirado netvarkos.

Nors ruduo pradeda grasyti šalčiais, bet klaidė dar neatremtuota. Iš sienų pelės išpešiojo samanas. Nemažai sienų išpuvę. Kai papučia stipresnis vėjas, pro skylės dvelkia šalto oro srovės. O kas dės žiemą? Jau praeitais metais klaidėje buvo šalta. Juk klaidė čia stovi ant grindų, kurios pakreiklamos tik dėl to, kad gyvuliams

nebūtų šlapią. Tokioje patalpoje būtina šiluma.

Nebekoks ir klaidės stogas. Kai kuriose vietose jis praleidžia vandenį, kuris pūdo lubas ir sienas. Taip pat reiktų patvarkyti virtuvės grindis, gardų ir takų grindinį. Gražiau ir švariau turi atrodyti ir fermoje įrengtas raudonasis kampelis. Čia gi per žiemą dides.

nę laiko dalį turės praleisti klaidės šerikės. Todėl ji reikia išpuošti naujais šerikais, diagramomis, parūpinti laikraščių ir žurnalų, knygų.

Nėra abejonės, kad tai kolūkio valdyba padarys. Bet kuo greičiau, tuo geriau būtų. Žiema kasdien spartina savo žingsnius, o kol kas minėtų trūkumų niekas nešalina.

S. Šilainis

SEPTYNMEČIO SKAIČIAI IR FAKTAI

Lietuvos transportas ši septynmetį

1959—1965 metų TSRS liaudies ūkio vystymo kontroliniuose skaičiuose, kuriuos patvirtino istorinis TSKP XXI suvažiavimas, daug dėmesio skiriama transporto pervežimams didinti. Mūsų respublikoje per septynmetį ypač smarkiai bus išvystytas automobilių transportas. 1959—1965 metais krovinių pervežimas bendro naudojimo automobilių transportu padidės trigubai.

Daug dėmesio bus skiriama keleivių pervežimams. Autobusų ir lengvųjų taksomotorių parkas per septynmetį padidės

beveik trigubai.

Ši septynmetį toliau bus vystomas geležinkelio ir aviacijos transportas. Plėninėse magistralėse garvežius pakels galingi šilumvežiai. Sudėtingam kelių ūkiui valdyti bus taikoma telemechanika ir elektrinė centralizacija. Aviacijos linijomis, jungiančiomis Lietuvą su kitais šalies ekonominiais rajonais, kursuos turbosraigtiniai lėktuvai „IL-18“ ir „AN-10“. Žymiai išsiplės respublikos aviacijos linijų tinklas. Visi tolimesni Lietuvos rajonai galės susisiekti su Vilniumi lėktuvais. (ELTA)

Devintus metus Pranas Jasutis dirba Akmenės statybinių medžiagų kombinatė. Dabar jis — vienas geriausių kalkių degikų. Esant normal 307 kg, per pamainą iš vieno kubinio metro krosnies ploto jis išima 400—410 kg degtų kalkių.

Pranas Jasutis apmokė degiko specialybės dešimtis darbininkų. Jo buvę mokiniai Vincas Majauskas ir Domas Sukys nenusileidžia savo mokytojui.

Nuotraukoje: Pranas Jasutis.
K. Liubšio (ELTOS) nuotr.

JAUNYSTĖ ŽYDI VIENĄ KARTĄ

Kai medeliui nudžiūva šakutė, stropus sodininkas tuojau ją pašalina, nes ims gesti kamienas, ir jau iš tokio medžio vaisių nelauk. Argi ne taip esti ir mūsų gyvenime? Juk sodininkas — tai visa mūsų visuomenė, ir jaunosios kartos auklėjimas turi rūpėti be išimties visiems.

Antanukas ir Vaclovas buvo draugai, nors mokėsi skirtingose Anykščių pirmos septynmetės mokyklos klasėse. Tėvai ir kaimynai dažnai matydavo juos išdykaujančius, daužan-

čius pagaliais žalius svetimo sodo obuolius. Nesistebėdavo Antano Mackevičiaus ir Vaclovo Žekonio tėvai, kai abu jaunuoliai ilgai negrįždavo vakarais į namus. Ir tik tada visi aiškėlėjo, kai paaugliai pavogę pil. Orlovo dviratį.

— Aš sakiau, kad jie išdykė, rūkančius mačiau, — šnibžda kaimynės.

— Nė vieno svetimo šapelio nesam pažinę, o vaikai... — gaudinasi tėvai.

O ar nereikėjo tada sudrausti, pamokyti jaunuolius, kai jie užrūkė pirmą papirosą, kai

bandė daužyti svetimo sodo obuolius, kai vakarais ilgai negrįždavo į namus? Jei juos būtų tada sudraudę, nebūtų jie dabar atsidūrę kaltinamųjų suole, nebūtų sūpti tamsiomis dėmėmis jų žydinio gyvenimo gražiausi puslapiai.

Vladukas parsinešė į namus pinigų, kišenėje šlamėjo saldainiai.

— Kas gi tave taip apdovanojo?

— Mokykloje gavau, — sumelavo vaikas tėvams.

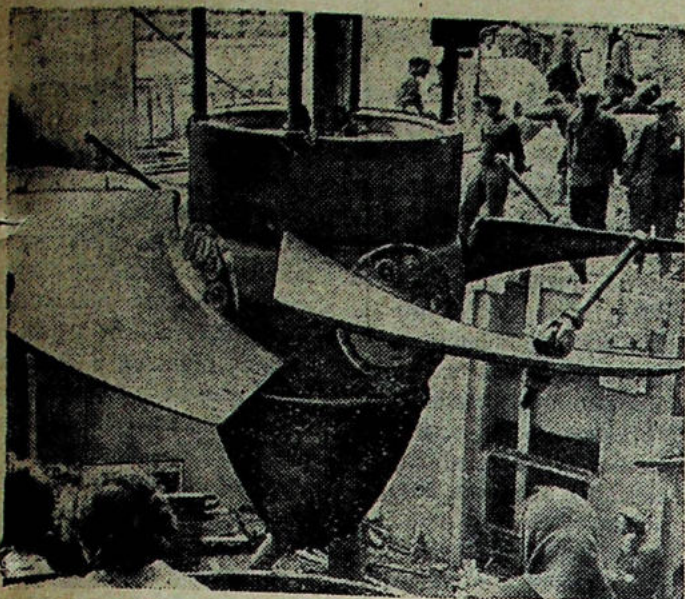
Šie patikėjo. Ir ne pasiteiravo Užuožerių.

Kasmet į užsienį vis daugiau eksportuojama Lietuvos žvejų pagautos žuvies. Pirmąjį šių metų pusmetį į Vokietijos Demokratinę Respubliką, Lenkiją, Bulgariją eksportuota daugiau 3800 tonų Atlanto silkų. Šiuo metu 800 tonų silkų ruošama parduoti Čekoslovakijai. Iki metų pabaigos į užsienį bus eksportuota dar 2.000 tonų silkų.

Nuotraukoje: Klaipėdos žuvies apdirbimo įmonės darbininkė G. Lisinskienė konvejeriu paduotą žuvį rūšiuoja eksportui.

V. Rupšlaukio (ELTOS) nuotr.

Kauno HES statyboje

Stal, vienas milžiniškų turbinų darbo ratų, kuriuos suks užtvenktojo Nemuno vanduo Kauno hidroelektrinėje.

Nuotraukoje matome momentą, kai šaunieji Kauno HES statytojai su didžiuliu tiltiniu kranu nuleidžia milžinišką, 35 tonas sveriančią detalę į jai skirtą turbinos kraterį. M. Ogaus (ELTOS) nuotr.

MEDŽIAGOS PEDSAKAI

„Ar toks jūsų žodis, biliūniečiai?“

Taip pavadintame straipsnyje, išspausdintame „Kolektyvinio darbo“ Nr. 76 (1059), buvo rašyta, kad J. Bilūno vardo žemės ūkio artelės nariai savavališkai gano asmenines karves visuomeninėse ganyklose, nubausti. Nuspręsta sudaryti komisiją, kuri apmatuos kolūkiečių asmeninius pašarus ir paliks jų tik vienai karvei, o likusius suvisuomenins.

Ramaškonų apylinkės DŽDT pirmininkas P. Tumas redakcijai pranešė, kad

straipsnyje išdėstyti faktai teisingi. Valdybos posėdyje, dalyvaujant apylinkės Tarybos pirmininkui, nutarta kolūkiečius, savavališkai ganiusius karves visuomeninėse ganyklose, nubausti. Nuspręsta sudaryti komisiją, kuri apmatuos kolūkiečių asmeninius pašarus ir paliks jų tik vienai karvei, o likusius suvisuomenins.

„Žiema ne už kalnų...“

„Kolektyvinio darbo“ Nr. 73 (1056) už apsilaidimą ir netvarką fermoje buvo kritikuojami Cerniachovskio vardo kolūkio fermos vedėja M. Pečiulienė, gardų valytojas A. Baublys ir remontuotojas K. Šermukšnis.

Pranešu, kad straipsnyje išdėstyti faktai teisingi. Valdybos po-

sėdyje buvo apsvaistytas M. Pečiulienės, A. Baublio ir K. Šermukšnio darbas. Pečiulienė perspėta, kad artimiausiu metu padėti fermoje ištaisyti. A. Baublys ir K. Šermukšnis įpareigoti išvalyti ir atremontuoti gardus, žiemai paruošti pašarų virtuvę.

A. BALTRANAS
Storių apylinkės
Tarybos pirmininkas

septynmetėje mokykloje Vlado Miniarausko tėvai, prieš kokias šventes mokiniams dalinami saldainiai. Tik kai paaiškėjo, kad Vladas Miniarauskas sistematiškai grobstė iš „Tarybinės žemės“ kolūkyje esančio kiosko prekes ir pinigų, ir tėvai, ir mokytojai nustebo, ėmė kaltinti vieni kitus.

Dažnai Algis Juška, „Ažuolo“ kolūkio kolūketis, viešose vietose mėgindavo pasirodyti „didvyriu“, užgauliodamas kitus.

— Šitas be kalėjimo neapsieis, — šnibždėjo kolūkiečiai. Bet nie-

kas Algiiui jo ydų nebandė nurodyti, jo chuliganiskų veiksmų nekėlė viešumon.

Tik kai Juška peiliu sužalojo žmogų, tada visi prabilo: „Ar neskiau, kad taip baigsis?“ O kur gi mes buvome anksčiau?

Smulkaus chuliganizmo faktų dar pasitaiko rajono komjaunuolių tarpe. Tas garbės niekam nedaro. Per mažai auklėjimo klausimais domisi komjaunimo rajono komitetas. Šiais metais už smulkų chuliganizmą buvo bausta keletas komjaunuolių.

Reikia, kad komjaunimas, mokytojai, profsąjunginės organizacijos, visa visuomenė kasdien jautų atsakomybę už jaunimo auklėjimą.

Žmogaus jaunystė — pats gražiausias, brangiausias gyvenimo laikotarpis. Per tą laiką susiformuoja būsimas žmogus. Jeigu mes visi, kaip tas darbštus sodininkas, laiku pastebėsime jauno žmogaus ydas, jeigu nelaukiame, jas šalinsime, mūsų atžalyne augs, bujos geros atžalos.

V. RINKEVICIUS
Rajoninis prokuroras

Kultūrinis GYVENIMAS

ŽIŪROVAS IŠEJO NEPATENKINTAS...

Kai rampos šviesa išvydo miesto kultūros namų dramos savi-veiklininkų pastatytą Šillerio tragediją „Klasta ir meilė“, žiūrovai džiūgavo, negailėjo artistams aplo-
dysmentų. Dvidešimt penkis šios pjesės spektaklius surengė savi-veiklininkai.

— Iš mūsų scenos padvelkė teatriniu vėjeliu, — didžiavosi tada anykštėnai.

Vėliau gabūs scenos mėgėjai žiūrovui padovanojo dar vieną gerą pjesę „Trijų lakštingalų gatvė Nr. 17“.

Praėjo metai.

Reiklus žiūrovas nekantravo: ką naujo vėl išvys kultūros namų scenoje?

Ir štai po ilgo laukimo, praėjusį sekmadienį anykštėnai žiūrėjo naują kultūros namų premjerą — A. Puškino tragikomediją

„Šykštusis riteris“. Tai gera rusų klasikinės literatūros pjesė. O vis tik žiūrovas išėjo nepatenkintas.

Kodėl taip atsitiko, vaizdžiai rodo kai kurių pačių artistų pasakyti žodžiai:

— Mes dar reikiamai nepakėlėme medinio stulpo, o jau užsimojom kilnoti cementinius.

Vadinasi, statant tragikomediją „Šykštusis riteris“, buvo per daug užsimota. Kai kurių veikėjų vaidmenyse jaučiamas anksčiau statytos tragedijos „Klasta ir meilė“ pėdsakai.

Antrasis tragikomedijos veiksmas vyksta gobšaus šykštuolio riterio buveinės požemiuose, kur jis saugo savo lobį — auksą. Koktu žiūrėti, kai šis senis drebančiomis rankomis atidarinėja aukso pilnas dėžutes,

žarsto jį rankomis, o iš akių (artistas Gedgaudas) trykšta aukso karštilgė. Bet toliau vaidmuo blanksta. Žiūrovas mato senį riterį, o jo per daug jaunatviškuose gestuose, kalbos tone pasikartojama prieš žiūrovą jau anksčiau Gedgaudo „Klastoje ir meilėje“ sukurtas vaidmuo.

Artisto Gedgaudo sukurtas šykštuolio riterio vaidmuo nepilnai įtikinantis. Su trūkumais buvo ir kai kurių kitų artistų vaidyba.

Bet ar dėl to jie kalti?

Pirmiausia kaltė tenka pačiam režisieriui Br. Zabielai už veikėjų parinkimą. Juk labai teisingai žiūrovai pastebi, kad nuo mūsų kultūros namų scenos nenuveina baronai, prezidentai, riteriai. Argi galima vien tik šiais vaidmenimis kelti jaunų akto-

rių meistriškumą? Žiūrovas telsėtai sako: „Kur gi mūsų nūdienis gyvenimas? Kodėl į rampos šviesą neateina tas herojus, kuris štai šitomis rankomis stato ir kuria naują pasaulį“.

Teisingas priekalstas!

Ir labai keista, kad iki šiol kultūros namai nepastatė nė vienos tarybinių dramaturgų pjesės.

Kultūros namų scenos mėgėjų — artistų jėgos stiprios. Neabejotina, kad intensyviai dirbant, dramos ratelis priaugs iki liaudies teatro. Tik reikia įvalrinti repertuarą, kelti jaunų artistų meistriškumą. Žiūrovas laukia iš kultūros namų savi-veiklininkų gerai pastatytų nūdienio gyvenimo veikėjų.

Z. MIKSYS,
C. BYTAUTAS

Ateistinis literatūrinis vakaras

Praėjusį šeštadienį Jono Bilūno vardo vidurinėje mokykloje įvyko literatūros būrelio suruoštas ateistinis literatūrinis vakaras.

Pranešimą apie tai, „Kaip Siluva tapo šventa“

vietą, skaltė mokytojas D. Kazlauskas. Ištrauką iš Zemaitės apsakymo „Kelionė į Sidlavą“ skaltė moksleivė R. Vyšniauskaitė, M. Meškauskaitė, A. Žasnal-

tė.

J. Laukys

Alf. BRIEDIS

Sename miestelyje

Paskutiniuosius spindulius nukarpos, Kaip paukštis tupia vakaras tykus. Bažnyčios bokšte sudejavo varpas, Lyg prisiminęs buvusius laikus.

Upokšnis, gluosnių šakomis apkaręs, Murmena tarp nuogalių akmenų. Iš lauko dvelkia vėsoma vakarė Kvapu čiobrelų, rūtų, jazminų.

Prie kelio svirtis šulinio sugirgžda. Uždarinėja senis langines. Bobutės kelios per šventoriaus žvirgždą Nušlepsi į maldas vakarines.

Gili tamsa ir tyluma apgobia Senus medžius ir varpinės skliautus... — Bet kas tenai naktinę juodą drobę Sudraskė tartum skarą į skutus?

Užu miestelio, lyg skaidri pašvaistė, Gyvenvietė sušviito žiburiais. Užmiršę žmonės medžio dievo vaizdą Į naują klubą renkasi būriais.

Cia tartum miško paukštė daugiastygė Armonika lig išnaktų skardens. Jaunimo dainą lygumos įmige Liūliuos, kaip bangos valtį ant vandens.

Ir tie garsai miestelin prasiskverbę, Ir ta šviesa elektros nuostabi Nustelbs dūžius varinio seno varpo, Suplėšys tylą kapinių glėbį!

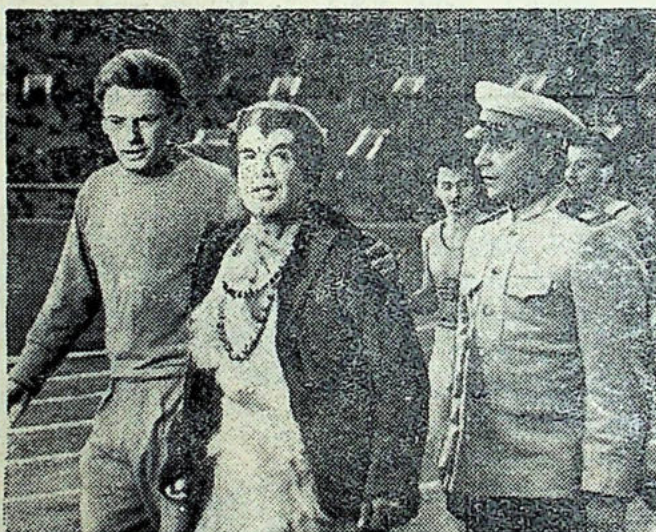
Filmą režisuoja I. A. Rezanovas.

Nuotraukoje: (iš kairės į dešinę): artistai V. Safonovas, I. Iljinskis ir J. Belovas filmavimo metu. B. Trepetovo (TASS) nuotr.

Jaunimas domisi J. Janonio kūryba

Į Trumbatiškio kultūros namuose suruoštą tematinį vakarą, skirtą J. Janonio kūrybai ir veiklai paminėti, gausiai atsilankė P. Cvirkos vardo ir „Kellas į komunizmą“ kolūklį jaunimas.

Pranešimą apie J. Janonio gyvenimą ir veiklą skaltė Gečionų septynmetės mokyklos mokytoja Juknevičienė. P. Rudokas

MASKVA. Maskvos kinostudijos kolektyvas filmuoja naują spalvotą kinokomediją „Anapus vaivorykštės“. Filme pasakojama apie antropologą, ieškančią „sniego žmogaus“, darbą. Vienas jaunas mokslininkas (artistas V. Safonovas) randa „sniego žmonių“ giminę ir atveža į Maskvą „sniego žmogų“ (artistas I. Iljinskis).

Veiklūs geografai

Svėdasų vidurinėje mokykloje aktyviai veikia pasižymi geografų būrelis, vadovaujamas mokytojos Serbentienės. Būrelio nariai sutvarkė geografų aikštelę. Aikštelėje randasi dirbtinė „jūra“, dirbtiniai kalnai, raketos modelis. Taip pat yra prietaisai oro temperatūrai, krituliams, vėjo stiprumui bei kryptiai matuoti.

L. Baskutis

Šauniai pasidarbavome

Mes, Gečionių septynmetės mokyklos pionieriai ir moksleiviai, šauniai pasidarbavome mokyklos sode. Seštadienį po pamokų, vadovaujami mokytojos O. Miliūnienės, sodiname medelius. Kiekvienas mokiny pasodino po keletą medelių.

R. BRAZIONIS, mokiny

VISUOMENĖS PAGALBA MOKYKLOMS

Mokinių elgesys, kultūrinis išprusimas, dalyvavimas naudingame darbe, politinis, idėjinis kryptingumas priklauso nuo to, kaip į šį reikalą žiūri visuomenė, mokinių tėvai. Mūsų rajone yra gana daug gražių pavyzdžių, kai kolūkių pirmininkai domisi jauniosios kartos auklėjimu, padeda mokykloms. Pauriškių pradinės mokyklos vedėja Jurgevičienė ir šios mokyklos mokinių tėvai patenkinti „Jaros“ kolūkio pirmininko Kalpakovo pagalba mokyklai. Jo iniciatyva minėtoje mokykloje tėvai pastatė geografinę aikštelę vėjarođį, gražiai aptvėrė mokyklos aplinką, priėmė žvyrą, aktyviai padeda idirbti priemokyklinį sklypą. Dėkingi mokinių tėvai ir „Žalgirio“ kolūkio valdybai, jos pirmininkui drg. Žižmarui, kuris vienas iš pirmųjų mūsų rajone organizavo Varkujų pradinėje mokykloje karštus priešpiečius mokiniams. Turėtų šiais mokslo metais ir kitų kolūkių valdybos pasiekti žalgiriečių pavyzdžių.

Prenumeruojami V. I. Lenino raštai

Siekdami pagerinti savo politinį išsilavinimą, visi Kunigiškių septynmetės mokyklos mokytojai užsiprenumeravo Vladimiro Iljičiaus Lenino raštus.

A. BERZINYTE

Visai neseniai visas pasaulis, sulaikęs kvėpavimą, sekė pirmąjį žmonių istorijoje tarpplanetinį skridimą. Rugsėjo 12 d. buvo paleista daugiaapakopė kosminė raketa. Norint nukristi iš Žemės į kitas planetas, reikia, kad greitis siektų 11,2 kilometro per sekundę. Paskutinė, valdomoji mūsų raketos pakopa viršijo šį greitį ir įveikusi 379 tūkstančius kilometrų, pasiekė Mėnulį.

Raketoje buvo įrengta sudėtinga mokslinė aparatura, skirta įvairiems tarpplanetinės erdvės tyrimams. Visi prietaisai duomenys buvo perduodami į Žemę radijo signalų pavidalu. Šiuos signalus galima buvo priimti visame pasaulyje. Tyrimai labai svarbūs, ypač dabar, kai neužilgo bus įvykdyta žmogaus svajonė nukristi į kitas planetas. Mes turime iš anksto žinoti ir atsižvelgti į visus sunkumus bei pavojus, su kuriais gali susidurti pirmieji astronautai.

TSRS ir JAV mokslininkų

ninkų atlikti tyrimai dirbtiniams Žemės palydovams ir pirmosioms kosminėms raketomis parodė, jog Žemės rutulys tartum apjuostas dviem gyvybei pavojingų dalelių juostomis. Šios juostos yra nuo tūkstančio iki 50 tūkstančių kilometrų aukščio viršum Žemės paviršiaus. Ir tiksliai netoli magnetinių Žemės polių yra sričių, kuriose nėra šių dalelių. Į šiuos nepavojingus „vartus“ ir turi išskristi iš Žemės būsimieji kosminiai laivai. Todėl magnetinio Žemės lauko tyrimas dideliuose aukščiuose yra labai reikšmingas. Ir jį iširti galima tiksliai kosminėmis raketomis.

Labai naudingas mokslui ir praktikai kosminių spindulių tyrimas už Žemės atmosferos. Pirmą, ateinančių iš Visatos gilumos kosminių spindulių tyrimas leis mums geriau suprasti, kaip atsirado įvairūs cheminiai elementai, iki galo nustatyti medžiagos struktūros dėsningumus. Antra, tai padės

paruošti priemonės gyviems organizmams apsaugoti nuo kosminių spindulių, o tai labai svarbu būsimiesiems astronautams. Manoma, jog tokia priemonė gali būti švino sluoksnis kosminio laivo korpusė. Bet prieš įvykšiantį skridimą tai reikia patikslinti.

Mokslininkai susirūpinę taip pat ir tuo, kaip apsaugoti atelities keliautojus nuo įvairių meteorų dalelių, kurios gali pasitaikyti kelyje. Susitikimas su mažytėmis meteorų dalelytėmis, tur būt, nesukels rimto pavojaus. Bet būna ir gana nemažų meteoritų, pavyzdžiui, žinomas Sicho-tės-Alinio meteoritas, kuris svėrė dešimtis tonų. Susidūrus raketai su dideliu meteoritu (nors tai ir mažai tikėtina), gali kilti katastrofa.

Būsimiesiems astronautams reikia kiek galima daugiau žinoti apie Mėnulį ir jo gamtą. Be kita ko, mokslininkai seniai domisi, ar liko Mėnulyje nors kiek atmosferos, kuri tolimoje praeityje, tur būt, egzistavo. Pageidautina, kad prieš skrendant žmogui į Mėnulį, mes galėtume „pažvelgti“ į nežinomą mums priešingą Mėnulio pusę. Juk Mėnulis sukasi aplink Žemę taip, kad visuomet būna atsisukęs į ją ta pačia puse. Kosminė raketa, aprū-

pinta televizijos kamera, gali apskristi Mėnulį ir perduoti į Žemę priešingos mūsų planetos palydovo pusės vaizdą.

Kiekvieną kartą paleidus raketą labai svarbu bus sekti jos skridimą. Mums reikia žinoti, kokią erdvę vietą mums rodo prietaisai, kokiame Mėnulio punkte nusileido raketa ir pan. Bet nuosavos šviesos raketą neturi. O jos atspindėta Saulės šviesa labai silpna, todėl jos negalima bus pasiekti labai toli nuo Žemės. Norint užfiksuoti raketos padėtį tam tikru laiko momentu, aplink raketą buvo sudaryta dirbtinė kometa.

Kometas dėl jų formos žmonės dažnai vadina „uodegotomis žvaigždėmis“. Kartais kometų uodegos būna tokios didelės ir ryškios, kad jas galima pamatyti paprasta akimi, nors dujų kiekis, iš kurių jos paprastai susidaro, būna labai nežymus. Jų spindėjimo ryškumą lemia tai, kad medžiaga dujų arba garų pavidalu gali smarkiai skaidyti Saulės šviesą šioms dujoms būdinga spalva. Ši dujų savybė ir buvo panaudota dirbtinėje kometoje: buvo sukurtas natrio dujų debesis, kuriam būdinga labai ryški geltona šviesa. Kosminėje raketėje įrengė specialius garintuvus, turinčius ter-

mito ir metalo natrio mišinio. Šis mišinys tam tikru momentu užsidegė ir, veikiamas aukštos temperatūros, virto, garų, kūrė, saulės spindulių veikiamas, ryškiai švietė.

Dirbtinės kometos ryškumas jos susidarymo momentu dešimtis tūkstančių kartų didesnis už pačios raketos ryškumą. Dėl to ir buvo galima fotografijos kameromis ir elektroniniais teleskopais matyti ir fotografuoti kometą toli nuo Žemės. Norint geriau matyti kometą, reikėjo sumažinti Mėnulio šviesą, sudėdant iš įvairių spalvų. Tam tikslui kameros ir teleskopai aprūpinti specialiais šviesos filtrais, kurie praleidžia tiksliai geltoną spalvą, o visas kitas su-
laiko.

Kometą stebėjo daugelis observatorių Tarybų Sąjungos pietuose ir užsienyje. Ką jos pamatė? Kometą buvo sudaryta, kai raketa buvo nuo mūsų beveik už 150 tūkstančių kilometrų. Iš pradžių pasirodė „nauja“ žvaigždėlė, kurios ryškumas greitai augo. Po minutės kometą tapo greitai besiplečiančiu žiedu. Kartu jos ryškumas pradėjo silpnėti. Po keturių minučių kometos jau nebesimatė. Specialistų padarytos dirbtinės kometos fotografijos leidžia patikslinti kosminės raketos kelią į Mėnulį o taip pat nustatyti natrio garų debesies plėtimosi greitį ir dirbtinės kometos dydį.

Visa medžiaga, gaunama kosmine raketą, turi didelę mokslinę reikšmę. Viso pasaulio žmonės nekantriai laukia pranešimų apie jų rezultatus.

V. JESIPOVAS

Valstybinio P. Sternbergo vardo Astronomijos instituto mokslinis bendradarbis

Telecentras Delyje

Delyje pradėjo darbą pirmasis Indijoje televizijos centras. Jis duos eksperimentines televizijos laidas du kartus per savaitę. Telecentras aprūpinamas užsienio įrengimais.

Alumininė apsauginė medžiaga

Anglijos fizikas Hovardas Rio (Sarlo institutas, Mančesteris) sukūrė medžiagą, iš kurios galima padaryti kostiumus, šildančius žiemą ir vėsinančius vasarą. Pradinė medžiaga šiai medžiagai pagaminti yra aliuminis.

Kaip praneša Reuterio agentūra, apsauginis kostiumas iš aliuminės medžiagos gerai apsaugo nuo įvairių spinduliavimų.

Už redaktorių
C. BYTAUTAS

GVINĖJOS RESPUBLIKA. Prie Mamu miesto esančio žemės ūkio mokyklos moksleiviai užsiėmė muose.

„Atominis sukčiavimas“

Milano ir Veronos (Italija) mugėse konservų pramonės atstovus labai sudomino mašina „Atonuklear“. Šios mašinos išradėja buvo nurodyta Ana Marija Dei, vaizduojanti mokslininkę-atomininkę ir tvirtinusi, kad „atonuklearas“ gerai išlaiko greitai gendančius maisto produktus.

Eilė Italijos konservų

gamyklų nupirko iš ponios Dei teisę įrengti mašiną savo imonėse. O netrukus „išradėja“ buvo suimta. Paaiškėjo, kad jos tikra pavardė yra Tomasini ir kad jos „išradimas“ neturi nieko bendro nei su mokslu, nei su atomu ir yra tiesiog apgavystė, kurios dėka ji vis dėlto uždirbo nemažą sumą pinigų.

Įsimylėjusiųjų sąskaita

Vieno Čikagos parko administracija, susirūpinusi alėjų ir suolų užteršimu, rado originalią išeitį iš padėties. Dabar parke

kategoriskai uždrausta būti žuoties. Visi įsimylėjusieji — paželdėjai (o jų pasirodė labai daug) baudžiami

„nusikaltimo vietoje“ bauda. Gautos iš baudos lėšos naudojamos apmokėti teritorijos švaros palaikymui.